

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מעלת חוש הציור

שיחת כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע
בה ממחיש בסיפור את מעלת חוש הציור

גליון כו
שנה עשירית

לצייר במוחו את שחווה בליובאוויטש...

כבר דובר בגודל מעלת הציור. מי שיש לו חוש הציור יכול לתאר לעצמו ענין ולחיות אותו, דבר המביא תועלת רבה בעבודה. הוד כ"ק אאזמו"ר הרבי ה"צמח צדק" אמר: מי שיש לו חוש בציור יכול להגיע בקלות יותר לתשובה, ויכולות להיות אצלו אהבה ויראה בהרגש בשר הלב הגשמי כמו ההרגש של אהבה ויראה גשמיות. . . אחד הדברים שעל אנשי שלומנו ותלמידי התמימים יחיו להרגיל את עצמם – הוא: ציור. . . כל מי שהיה בליובאוויטש, שמע מאמר, היה ב"יחידות", ביקר בציונים הקדושים של הוד כ"ק אבותינו רבותינו הקדושים – צריך לצייר במוחו, בהתאם לזכרונו, את התמונה והמחזה הקדושים שראה ושחווה אז בהיותו בליובאוויטש.

(לקו"ד ח"א, ליקוט ז, ע' 225)

יוצא לאור ע"י:

"ועד חיילי בית דוד"
בית משיח, בית היינו

770 איסטערן פארקווי,
ברוקלין, נ.י.

להקדשות, תרומות או הצטרפות לרשימת הדיוור בדוא"ל,
ניתן לפנות לדוא"ל: vaad770@gmail.com

כמו-כן, ניתן להוריד את הקובץ השבועי באתר:
www.groups.google.com/group/vaad770

**אל אחינו התמימים ואנ"ש יחיו,
שלום וברכה**

לקראת ש"פ יתרו הננו מוציאים לאור קובץ "מעלת חוש הציור", ובו שיחת כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע, בה מדובר אודות מעלת חוש הציור בעבודה. שיחת-קודש זו מאירה את המעלה העצומה של חוש הציור, כאשר משתמשים בו לציור החוויות הרוחניות שחוו בימי קדם.

בין הדברים נוקט כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע בדוגמא הממחישה בצורה עזה את הדברים: "כל מי שרק ניחון בחוש וברגש ומצייר במוחו את המחזה איך שהוא היה ב"יחידות", עובר במחשבתו במפורט על מה שסיפר ושאל אז, נזכר על התשובה ועל נוסח הברכה שקיבל - מעורר אותו מחזה זה מהתרדמה של שטות, ומתמלא בחיות מחדשת..."

חלק נרחב בשיחה מקדיש כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע לתיאור חי של מעשה נורא מהרה"ק ר' לוי יצחק מברדיצ'וב נ"ע, מעשה ארוך הממחיש ביותר את כוחו העצום של חוש הציור, שבאמצעותו יכול יהודי, שהיה מצוי בשפל המדריגה, להתרומם ולהגיע לדרגות נעלות בעבודה. השיחה נדפסה בלקו"ד ח"א, ליקוט ז - חג השבועות תרצ"ד, ע' 225 ואילך.

בתקופתנו זו יש להוסיף, כי כשעומדים על סף הגאולה, וכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מעורר בשיחותיו הק' להוסיף בלימוד ענייני גאולה ומשיח שבתורה, כדי להחדיר עוד יותר את ההכרה וההרגשה ש"הנה זה בא", הנה בודאי יש צורך להשתמש בחוש הציור (גם ובעיקר) כדי לצייר את המעמד ומצב של התגלות כ"ק אד"ש מה"מ "נשיא דורנו . . ומביט על כאו"א מהחסידיים והמקושרים לבחון מעמדו ומצבו",

דבר שודאי יעורר את כאו"א "מהתרדמה של שטות, ומתמלא בחיות מחדשת" בשליחות היחידה שנותרה "קבלת פני משיח צדקנו בפועל ממש, כדי שיוכל לקיים את שליחותו בפועל ולהוציא את בני ישראל מהגלות!"

בציפיה ובביטחון גמור אשר תיכף ומי"ד ממ"ש נחזה ונראה בהתגלות הוד כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, ויכריזו כולם יחדיו, בקול גדול ובהתבטלות מוחלטת, את ההכרזה הנצחית, המביאה לידי ביטוי את התמסרותנו והתקשרותנו אליו, ופועלת התגלותו המיידית בגאולה האמיתית והשלימה:

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

ועד "חיילי בית דוד"
770 בית משיח, בית חיינו

ימות המשיח, יום ועש"ק פ' יתרו, י"ז שבט ה'תשע"ב - "ביאת משיחא" שנת הק"י להולדת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וס"א שנה לנשיאותו

מעשה שהיה ומעלת חוש הציור...

.....
 "אחד הדברים שעל אנ"ש ותלמידי התמימים יחיו להרגיל את עצמם
 - הוא: ציור".... "הוד כ"ק אאזמו"ר הרבי ה"צמח צדק" סיפר סיפור
 ארוך מהרה"צ הרה"ק הר' לוי יצחק זצוקללה"ה מברדיצ'וב, ממנו
 רואים עד כמה הוקירו את מי שניחון בחוש של ציור".... • שיחת כ"ק
 אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע, בה ממחיש בסיפור את מעלת חוש הציור

א. כשהיה אבי אומר חסידות ומדבר בהשכלות עמוקות ביותר, כמו בענין של הפשטה,
 איך מושכל הוא מופשט - היה מתבטא כך:

"כשהוא מבין את הענין, הרי לאחרי שהוא מבין אותו, הוא מתעכב להעמיק דעתו בענין,
 ומסתכל בציור במוחו על ההשכלה כמי שמסתכל על ציור נאה".

הרבה פעמים היה מתבטא בנוסח כזה:

"כשאחד מתייגע ביגיעת בשר ויגיעת נפש בסוגיא בגליא שבתורה, או בהשכלה של
 פנימיות התורה, שעד שהוא מבין את הענין היטב, הענין אצלו בשקלא וטריא, אך אחרי
 שהענין "הונח" אצלו היטב, הוא מסתכל עליו כמי שמסתכל על דבר מצוייר, שכן, הענין
 השכלי נצטייר במוחו בדוגמת דבר כמו ציור הנראה לעינים".

כבר דובר¹ בגודל מעלת הציור. מי שיש לו חוש הציור יכול לתאר לעצמו ענין ולחיות
 אותו, דבר המביא תועלת רבה בעבודה.

הוד כ"ק אאזמו"ר הרבי ה"צמח צדק" אמר: מי שיש לו חוש בציור יכול להגיע בקלות
 יותר לתשובה, ויכולות להיות אצלו אהבה ויראה בהרגש בשר הלב הגשמי כמו ההרגש של
 אהבה ויראה גשמיות.

בחסידות ישנן עצות לכמה ענינים, הן בעניני המוחין והן בעניני המדות, הן בענינים
 הטבעיים בטבעי בני אדם והן בעניני רגילות שהאדם מרגיל את עצמו, הרי על הכל ישנה

(1) עיין לקוטי דיבורים חג הפסח תרצ"ד חלק א. פרק ב.

עצה וסדר כיצד לפעול הרחבת המוחין, תיקון המדות ושינוי הטבעיות והרגילות.

אחד הדברים שעל אנשי שלומנו ותלמידי התמימים יחיו להרגיל את עצמם – הוא: ציור.

כל מי שלמד בשיבת "תומכי תמימים" בליובאוויטש, זוכר בודאי התוועדות של שמחת תורה וי"ט כסלו.

כל מי שהיה בליובאוויטש, שמע מאמר, היה ב"יחידות", ביקר בציונים הקדושים של הוד כ"ק אבותינו רבותינו הקדושים – צריך לצייר במוחו, בהתאם לזכרונו, את התמונה והמחזה הקדושים שראה ושחווה אז בהיותו בליובאוויטש.

כשם שאין בכוח המחשבה שום הגבלות ומחיצות של מקום, כך אין בו שום הגבלות ומחיצות של זמן. בכוח הזכרון אצורים האירועים העתיקים ביותר שראו אותם בתקופת הילדות, בתקופת החיים נטולי הדאגות, כפי שהיו אז, ובשעה של העמקת הדעת, חיים מחדש את הקסם והרגש העתיקים.

ב. כשהייתי בן חמשיש שנים (חורף תרמ"ו) שהיתי עם ההורים ביאלטה (קרים). בשעת הטיולים בין ההרים הייתי משחק בקרבתו של אבי. לעתים קרובות היה אבי שואל אותי, מה אני זוכר מתקופת קטנותי. סיפרתי לו על דברים שונים שזכרתי, והוא היה מסביר לי את אשר ראיתי בשעתו.

כך נחרתו במוחי הילדותי דברים שונים שראיתי בקטנותי, דבר שהביא לי תועלת רבה בכרותי.

תודות להנהגה הטובה בה הדריכני אבי, להיזכר על מה שראיתי אי פעם, נחרת בזכרוני תואר פני קודש הקדשים הוד כ"ק אאזמו"ר אדמו"ר מוהר"ש זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, שראיתי בהיותי בן שנתיים ושלושה חדשים.

בשנת תר"ן – השנה הראשונה כמעט בה שהה אבי במשך כל השנה בבית (בשנים שלפניה היה שוהה רוב השנה בחוץ לארץ) – היה מביא אותי לעתים קרובות לספר לו מהדברים שאני זוכר, ממה שראיתי בשנות חיי הראשונות. כך נוצרה בי התכונה, שאירועים שונים, ובמיוחד התוועדויות חסידיות, נחרתו עמוק במוחי, ואהבתי להתעמק מזמן לזמן בזכרונות ימי קדם.

גם כעת, אחרי שעבר עלינו ב"ה כל כך הרבה בעשרים שנות הגלות והיותינו "נע ונד", מהווים זכרונות ימי הקדם של התוועדויות שונות ושיחות הקודש בזמנים ובמקומות שונים, המים החיים והמים הקרים המרעננים.

הטוב שהציור גורם לו, הוא דבר מוחשי, שכל אחד יכול לדעת ולהרגיש בחיים ממש.

כשמישהו יתעמק באמת בהעמקת הדעת במחזה של התוועדות י"ט כסלו או שמחת תורה בימים עברו בליובאוויטש, ויעורר את כוח הזכרון להיזכר היטב על כל הפרטים שראה אז, ציור פני קדש הקדשים של הרבי, התמסרותם של המשפיעים והמשגיחים, ביטולם והתרוממות רוחם של המסובים, הניגונים הלבביים, שיחות הקודש, פני החברים – הרי בלי ספק שבאותה שעה ישקע בטוב האמיתי של אז, ויתמלא באור ובטוב של אז.

כמה טוב היה בכותלי בית המדרש "תומכי תמימים", כמה נעים היה לראות את פני קדש הקדשים כשחיוך מתוק נסוך על שפתיו, מחזה כואב וריכך כל לב מאובן.

ג. חסידים ותלמידי התמימים שהיו בליובאוויטש בשעת התוועדות או ב"יחידות", אוצרים בקרבם אוצרות בלתי מוגבלים. כל התוועדות, כל "יחידות", היא אוצר של כל מיני טוב גשמי ורוחני.

כל מי שרק ניחון בחוש וברגש ומצייר במוחו את המחזה איך שהוא היה ב"יחידות", עובר במחשבתו במפורט על מה שסיפר ושאל אז, נזכר על התשובה ועל נוסח הברכה שקיבל – מעורר אותו מחזה זה מהתרדמה של שטות, ומתמלא בחיות מחודשת.

אין מלים להביע בהן כמה ניחומים ותקוות משרה זכרון כזה, זכרון כזה מקל את החיים הגשמיים, מכניס אור בחיי החולין ומביא לאומץ לב בעבודה החיה העתידה בחיים.

בישיבת "תומכי תמימים" בליובאוויטש היה אחד המשפיעים הרב החסיד ר' מיכאל נ"ע. זקני תלמידי התמימים שיחיו זוכרים מי היה ר' מיכאל. בהיותו אברך, חלה אצלו קשות – לא עלינו – אחד מילדיו. הרופאים התיאשו מחייו ואמרו שאין להם מה לעשות.

ר' מיכאל הלך אל חברת החסידים וסיפר על מצבו המר. החסידים חיזקו אותו שלא יפול ברוחו, השם יתברך בודאי ירחם, אלא שעליו ללכת מיד לליובאוויטש. ר' מיכאל פרץ בבכי מר, הוא מאד היה רוצה ללכת אל הרבי, אך הרופאים הרי אומרים, שמדובר בשעות ר"ל, ולשם מה ילך?!

אחד מזקני החסידים התרעם עליו קשות באמרו: הגמרא² אומרת "אל ימנע אדם עצמו מן הרחמים", ובודאי יפעלו מליצי היושר אצל השי"ת לחכות בהחלטה עד שהוא יבוא אל הרבי.

(2) ברכות יא.

חוש הציור הוא אחד מחשובי כוחות וחושי הנפש. . הן בענין של השכלה והן בענין של עבודה, והוד כ"ק אבותינו רבותינו הקדושים הוקירו מאד את בעלי חוש הציור

אחד מאברכי החסידים, בעל מלאכה, חייט, וחברו של ר' מיכאל, הצטרף להליכתו של ר' מיכאל לליובאוויטש. בדרך הזדמן להם כמה פעמים נסיעות זולות כך שלא הצטרכו ללכת כל הדרך רגלי.

בבואם לליובאוויטש, הצליח לו, לר' מיכאל, להתקבל מיד ב"יחידות".

כשנכנסתי אל הרבי - סיפר ר' מיכאל - ומסרתי את פדיון הנפש עבור הילד, עבר בי בשעת מעשה הרעיון, מי יודע מה נעשה עם הילד, הרופאים הרי אמרו שזו שאלה של שעות - ופרצתי בבכי מר.

הרבי קרא את הפתק, ואמר לי: אל תבכה, חשוב טוב ויהיה טוב, אל נא תזעק, עוד תהיה בברייהמצוה של הנכדים.

בכל שעה קשה - אומר ר' מיכאל - (ובביתו סבלו מצער גידול בנים), הייתי מצייר לעצמי פניו הקדושים של הרבי, ומלות ה"יחידות" האמורות - ונהיה לי טוב על הלב.

זהו בגשמיות, ובמיוחד ברוחניות מהווים כל הזכרונות הטובים, עמוד האור ועמוד האש, המאירים את המוח ומחממים את הלב.

בכל דור ודור היתה התוועדות החסידים אחד מעמודי התווך בבנין החינוך והדרכת החסידים.

חוש הציור הוא אחד מחשובי כוחות וחושי הנפש, המביאים לענינים גדולים, הן בענין של השכלה והן בענין של עבודה, והוד כ"ק אבותינו רבותינו הקדושים הוקירו מאד את בעלי חוש הציור.

הוד כ"ק אאזמו"ר הרבי ה"צמח צדק" סיפר סיפור ארוך מהרה"צ הרה"ק הר' לוי יצחק זצוקלה"ה מברדיצ'וב, ממנו רואים עד כמה הוקירו את מי שניחון בחוש של ציור.

ד. ביום קיץ אחד, השכים הרב הצדיק ר' לוי יצחק להתפלל, דבר שהפליא את תלמידיו. הוא סיים את תפלתו בשעות המוקדמות של הבוקר, קרא אליו כמה מתלמידיו, ציווה להזמין בעל עגלה ושכר אותו לנסוע אל אחד הישובים, שלשים-ארבעים קילומטר מברדיצ'וב. לא בעל העגלה ולא התלמידים ידעו מי נמצא באותו מקום, שבגללו עורך הרב מברדיצ'וב את מסעו.

לבעל אחוזה מסויים, נוצרי, היתה חווה גדולה ליד ברדיצ'וב. כולם ידעו על חווה זו וכולם הכירו את בעל האחוזה, שהיה רגיל לבוא לעתים קרובות לעיר. היו לו כמה סוחרים יהודים שהיו קונים אצלו תבואה ושאר יכול הארץ. כן החזיקו יהודים שונים בחכירה

בטחנות הקמח ובנהרות של החווה והאחוזה.

פעם אחת בא לשם אדם מגרמניה וקנה מבעל האחוזה שטח קרקע שכלל יער, קרקע לזריעה ונחל קטן עובר בינותם, בצדו האחד של הנחל היה יער צעיר ויפה של עצי אורן ולידו תל מכוסה צמחיית דשא, ובצדו השני של הנחל השתרעו שדות של אדמה פוריה.

אף אחד לא הכיר את הגרמני ההוא, ופרט לקשרים מסחריים אתו, לא נגע הדבר לאף אחד.

הגרמני הקים בנינים יפים במקום היפה ביותר בהדרת הטבע, בשטח הקרקע שקנה מבעל האחוזה, בהם חי עם משפחתו. היו לו אנשים שונים שעיבדו את האדמה.

כן הקים לו חווה יפה, טחנת קמח משוכללת (טחנת מכונה שהיה בה משום חידוש באותם הימים), והעסיק אנשים שונים בהפעלת החווה. הרבה יהודים הרוויחו פרנסתם בשפע ממנו.

עבר זמן מסויים, טחנת הקמח הפיקה קמח רב, היבול של האחוזה הצליח מאד, והגרמני בעל האחוזה, הביא מנהל חדש שידע היטב כיצד לנהל את האחוזה וטחנת הקמח.

המנהל החדש היה יהודי שחי לו ערירי בלי משפחה.

ה. מנהלה של האחוזה נולד בגרמניה למשפחה יהודית מכובדת, אך משום היותו בסביבה לא דתית, היה רחוק מיהדות.

בבגרותו שירת בצבא, ולאט לאט שכח על מוצאו היהודי. גם הסובבים אותו לא ידעו שהוא יהודי.

היו לו פנים נאים, גוף בריא, והיה חרוץ, זריז ובעל מרץ רב, בעל כשרונות שכליים טובים, כך שהגיע לדרגא גבוהה בשירותו הצבאי עד שנכלל במשמר המלכותי.

בהיותו מסור ביותר לעבודתו ובהצלחה מיוחדת – עלה מחיל אל חיל.

חיי הפרטיים היו גרועים מאד, היה שותה, משתכר, שקוע בתאוות, עד ששכח על מוצאו היהודי, התחתן עם נכריה ונולדו לו ממנה ילדים, ויחד עם כך המשיך בחיי התאוה המופקרים שלו.

אחד ממכריו הטובים הפגיש אותו עם בעל האחוזה הגרמני והוא התיידד עם משפחת בעל האחוזה. עלתה בו מחשבה רעה שבגללה עזב את עבודתו בחצר המלכות, התנתק ממשפחתו, השאיר להם את כל רכושו, נסע יחד עם מכרו ומונה כמנהל הראשי של האחוזה.

הצביע לאיזה בית
להתקרב, הורה
לבעל העגלה
להיכנס לבית ולומר
שעובר כאן צדיק,
הרב מברדיצ'וב,
ועליו להתפלל
מנחה והוא מבקש
רשות להתפלל שם

עם בואו של המנהל החדש לאחוזה, נקבעו בה סדרים חדשים. בראש ובראשונה החלו היהודים לסבול בזיונות גדולים, גירשו אותם מהאחוזה, הפסיקו לסחור אתם, עד שגירשו את כל היהודים שהיו קשורים עד אז לאחוזה.

ובגלל אותו יהודי השקוע ברעתו, ערך הרב הצדיק הר' לוי יצחק את מסעו לאותה אחוזה.

ו. הרב מברדיצ'וב הורה כיצד לנסוע. נסעו כמה שעות. הדרך היתה טובה מאד, והגיעו ליער. שם ציווה לעצור והורה לבעל העגלה להאכיל את הסוסים, והוא עצמו נכנס לבדו אל עומק היער.

התלמידים המתינו במקומם לא הרחק מהעגלה, ומרחוק שמעו את הרב מברדיצ'וב אומר תהלים. בתוך כך נזכרו שהרב עדיין לא אכל שום דבר. ורק אז הבינו שהוא יושב בתענית. הם לא העיזו לגשת אליו.

עברו כשעתיים, ולפתע קם הרב מברדיצ'וב ממקומו, ניגש במהירות אל העגלה וציווה על בעל העגלה לרתום את הסוסים ולהמשיך בנסיעה. התלמידים חשבו שבודאי יתפלל הרב מברדיצ'וב מנחה ביער. אך לא אמרו דבר. נענה הרב מברדיצ'וב ואמר: לא רחוק מכאן ישנו ישוב קטן של פריץ, שם נתפלל אי"ה מנחה. והנסיעה נמשכה.

עבר קרוב לשעה, ומרחוק נראה קצה בנין גבוה מאד, שאליו צמודה גזוזטרה בעלת מעקה איתן ובה עמדו ספסלים, ומשם היה ניתן לראות את כל הסביבה למרחקים.

לפני שהגיעו לאותו ישוב, אמר הרב מברדיצ'וב: בודאי ישנם שם כמה וכמה בתים, אל ימהרו לגשת אל אחד מהם, עד שיראה להם לאיזה בית לגשת.

כשנכנסו לחצר, החלו כלבים לנבוח. נענה הרב מברדיצ'וב ואמר:

כשבני ישראל יצאו ממצרים, כתוב³ "לא יחרץ כלב לשונו", ואילו כשנכנסים למצרים, על הכלבים לנבוח.

מצרים היא מקום של טענות ותביעות. גם כשיוסף הצדיק היה במצרים, והיהודים הראשונים, בני יעקב, הגיעו לשם, היו ליוסף הצדיק טענות ותביעות כלפיהם, מצרים היא מקום של תביעות.

ז. הרב מברדיצ'וב הצביע לאיזה בית להתקרב, הורה לבעל העגלה להיכנס לבית ולומר שעובר כאן צדיק, הרב מברדיצ'וב, ועליו להתפלל מנחה והוא מבקש רשות להתפלל שם.

(3) שמות י"א, ז.

עוד לא הספיק בעל העגלה לרדת מהעגלה, ומתוך הבית יוצא אדם בשנותיו האמצעיות, אדם גבוה בעל מבנה גוף חזק, גלוי ראש עם שערות ארוכות מסולסלות, מגולח עם שפם שחור, לבוש הדר כמו גנרל ושוט בידו, חגור חגורת עור רחבה, שעל צדה הימיני תלוי אקדח ובצדה השמאלי – כידון, כולו אדום מכעס, עיניו נוצצות בשל היותו שיכור בשיא שיכרותו, והתחיל לצעוק.

מתוך הבית יוצא אדם בשנותיו האמצעיות, אדם גבוה בעל מבנה גוף חזק, גלוי ראש עם שערות ארוכות מסולסלות, מגולח עם שפם שחור, לבוש הדר כמו גנרל ושוט בידו, חגור חגורת עור

בתוך כך יצא כלב שחור בריצה מהבית והתחיל לנבוח ולהתנפל על הסוסים ועל העגלה.

עם שפם שחור, לבוש הדר כמו גנרל ושוט בידו, חגור חגורת עור

בעל העגלה הסיר את כובעו, ונשאר בכיפה של קטיפה, ורצה לומר הדברים שהרב מברדיצ'וב הורה לו לומר, אך בעל הגוף אינו רוצה לשמוע כלל, והוא כולו בוער מרציחה.

בידו, חגור חגורת עור

בינתיים נפתחו כמה חלונות בבית, ומתוכם נראו פניהם של שיכורים שצעקו: אה! עגלת צוענים.

ח. הרב מברדיצ'וב החל להתרומם, בכוונה להוציא את ראשו מהעגלה, וכך עשו גם התלמידים, ובאותו רגע נתקף בעל הגוף בחמת רצח, תפס באקדחו והחל לכוונו כדי לירות בעגלה.

בעל הגוף ירה, אלא שהכדורים לא נפלטו מהאקדח. בראות הכלב שבעגלה נהיה רעש והמולה, התנפל שוב על העגלה והחל לנבוח חזק יותר.

בעל הגוף ירה, אבל האקדח לא ירה כדורים – וכעסו גבר עוד יותר. תפס באקדח לבדוק אם הוא לא התקלקל, והנה האקדח בסדר גמור, ניסה שוב לירות, אך שוב האקדח אינו יורה.

בלי כוונה וכאילו מאיליו, היטה בעל הגוף את האקדח לעבר תחתית העגלה, ירה שני כדורים, פגע בכלב והרגו.

בראות בעל הגוף שהוא עצמו ירה בכלבו האהוב עליו ביותר, התבלבל מבלי יכולת לדבר, כאילו איבד את לשונו, ונשאר עומד על מקומו כמשותק מרוב תדהמה.

בתוך כך ירד אחד התלמידים מצדה השני של העגלה, ניגש אל בעל הגוף ואמר לו שנוסע כאן הצדיק המפורסם, הרב מברדיצ'וב, ועליו להתפלל מנחה, והוא רוצה להתפלל בביתו, והוא מבקש שירשה לו להתפלל מנחה בביתו.

בשמעו השם הצדיק מברדיצ'וב, שהיה ידוע ומכובד בכל הסביבה, גם בין האינם יהודים להבדיל, השתנה האיש לגמרי, ואמר שאפשר להיכנס לביתו להתפלל.

בעל הגוף היה עדיין
מבולבל מאד, מבלי
יכולת לחזור אל
עצמו. כשנירגע קצת
אמר שבראותו פניו
של הצדיק נפל עליו
פחד כזה של דרך
ארץ כאילו ראה את
הקיסר הגרמני

הרב מברדיצ'וב נכנס לבית, והוא והתלמידים החלו להכין
עצמם לתפלת מנחה.

בעל העגלה הפנה את העגלה לאחורי הצר. הרב
מברדיצ'וב הורה למסור לבעל העגלה, שבאם ירצו לתת לו
מהבית מספוא לסוסים – ימאן לקחת, ובמדת הצורך יקנה
את המספוא.

ט. בעל הבית התהלך טרוד והמום מבלי לדעת את הנעשה
אתו. כל האנשים שישבו אתו והשתכרו יחד לפני בואו של הרב
מברדיצ'וב וראו כל אשר אירע, החלו להסית את בעל הגוף,
שבגלל היהודונים שהגיעו לכאן נגרם לו נזק כזה באיבוד כלבו
הטוב ביותר, ובגלל כך עליו לנקום ביהודים.

בעל הגוף היה עדיין מבולבל מאד, מבלי יכולת לחזור אל עצמו. כשנירגע קצת אמר
שבראותו פניו של הצדיק נפל עליו פחד כזה של דרך ארץ כאילו ראה את הקיסר הגרמני,
הדבר הרעיד אותו כל כך שהאקדח נטה ממקומו וירה מעצמו.

בהיותו בעבר אחד מחיילי משמרו של הקיסר הגרמני, הרי כשנוכח על הקיסר החל
לספר ולתאר עמידתו על המשמר ליד דלת חדרו של הקיסר, והמורא והפחד שנפל על שרי
המלוכה כשהיו צריכים להיכנס אל הקיסר. האנשים, חבריו השיכורים, לא ידעו ולא שמעו
אף פעם מהו הסדר כשצריכים להיכנס אל הקיסר, ובקשוהו לספר להם על כך.

יוד. ובעל הגוף החל לספר ולהסביר להם: כשעל שר המאה להיכנס אל שר האלף –
נופל עליו פחד. וכשעל שר האלף להיכנס אל שר המחנה, שר על עשרים אלף אנשי חיל,
נופל עליו פחד ומורא יותר גדולים, וכשעל שר המחנה להיכנס אל שר המחנות – שתחת
הנהגתו עשר מחנות של עשרים אלף – נופל עליו פחד ומורא עוד יותר גדולים, וכשעל
שר המחנות להיכנס אל שר הצבא – הממונה הראשי על כל שרי הצבא – נופל עליו פחד
ומורא עוד יותר גדולים. וכשעל שר הצבא להיכנס אל שר המלחמה – המורא והפחד
עוד יותר גדולים. וכשעל שר המלחמה להיכנס אל הקיסר – נופלים עליו האימה והפחד
הגדולים ביותר.

בעל הגוף סיפר על כך ברצינות כזו, שראו שהוא "חי" את כל התהליך. הוא מרגיש
בתוכו את כל אשר הוא מספר, כאילו הוא עצמו הולך משר אחד למשנהו, והוא חי מחדש
את המוראים והפחדים הגדולים כפי שפירט אותם.

קעת – אומר בעל הגוף לחבריו השיכורים – תארו לעצמכם, כשחיל פשוט צריך ללכת
בשליחות משר המאה אל שר האלף, משר האלף אל שר המחנה, משר המחנה אל שר
המחנות, משר המחנות אל שר הצבא, משר הצבא אל שר המלחמה, ושר המלחמה מצוה
על אותו חיל פשוט להיכנס אל הקיסר – אין בכוחכם לתאר לעצמכם מידת האימה והפחד
הנופלת על אותו חיל פשוט.

ב ה ת א ו ש ש ו ת ו
 אמר [ש] כשתיאר
 את החיל הפשוט
 שהוטל עליו להיכנס
 אל הקיסר - הוא
 "חי" את הדבר כאילו
 . . הוא אותו חיל
 פשוט ועליו נופלים
 אותם אימה ופחד
 צחק בקול היה מצווה להלקותו.

ובסיימו את התיאור האמור - נפל מתעלף. חבריו של בעל
 הגוף התבלבלו, הם הכירו היטב את חברים כאחד בריא בעל
 לב חזק, ופתאום שיארע לו דבר כזה, שיתעלף. הם עוררוהו
 מהתעלפותו ובהתאוששותו אמר [ש] כשתיאר את החיל
 הפשוט שהוטל עליו להיכנס אל הקיסר - הוא "חי" את הדבר
 כאילו הוא עצמו הוא אותו חיל פשוט ועליו נופלים אותם
 אימה ופחד, דבר שלא היה בכוחו לשאת.

יא. המאורע עם הכלב נודע מיד באחווה, כולם נבהלו ממה
 שאירע, הנחמה היחידה היתה שבעל הגוף בעצמו ירה בכלבו.
 מנהל האחווה בעל הגוף היה נודע כאדם תקיף מאד, על כל
 דבר פעוט היה מעניש קשות. גם כשהבחין שאחד המשרתים
 צחק בקול היה מצווה להלקותו.

כולם ידעו שהכלב היה יקר לו במאד. הוא העמיד משרת מיוחד להאכיל את הכלב,
 לשמור על זמני שתיית חלב, אכילת בשר, רחיצה וניקוי.

אנשי האחווה יכולים לספר שגראף גדול אחד רצה לקנות את הכלב בדמים מרובים,
 ובעל הגוף מיאן אף לשמוע על כך.

הוא היה רגיל לומר תמיד, שמאז רכש את הכלב הוא מצליח בכל. בכל מקום בואו היה
 לוקח אתו את הכלב. ופתאום אירוע כזה, שהוא עצמו ירה שלא בכוונה בכלבו האהוב.

הסיפור על כל פרטיו, נודע מיד בכל הסביבה, איך שמנהל האחווה רצה לירות פעמיים
 בעגלה, בה ישב הצדיק הרב מברדיצ'וב ותלמידיו, והאקדח לא ירה, ושלא בכוונה ירה
 בכלבו האהוב.

במרחק חצי קילומטר מהאחווה, היה כפר גדול בו חיו שלש משפחות יהודיות. בשמעם
 שהרב מברדיצ'וב עובר בסביבה ונמצא בביתו של מנהל האחווה, הצטערו מאד על שהרב
 לא התעכב בבתיהם.

בינתיים רד היום, השעה שש־שבע בערב, ואותם יהודים עדיין הסתפקו אם ללכת
 לאחווה לראות את הרב או לא. הם פחדו להיכנס לאחווה. אך כיוון שלא ידעו להיכן
 נוסע הרב, ואפשר הדבר שעוד מעט קט יסע לדרך הראשית הרחבה, ואז לא יעבור דרך
 הכפר שלהם - החליטו לגשת לאחווה. הם לבשו בגדי שבת, הילדים הגדולים יותר נילוו
 אליהם, ואת הילדים הקטנים נשאו על ידיהם. וכך יצאו כולם לדרך לעבר האחווה, אל הרב
 מברדיצ'וב.

יב. שלש המשפחות מנו למעלה משלשים נפשות, אנשים נשים וטף. הילוכם לעבר
 האחווה עורר תמהון רב בתושבים הגויים של הכפר. הם לא הבינו להיכן הולכים היהודים

לבושים בגדי חג. אך מיד נודע להם שהצדיק הגדול מברדיצ'וב נמצא בסביבה ומתעכב בביתו של מנהל האחוזה.

שמו הקדוש של הרב מברדיצ'וב היה כל כך ידוע ומכובד בכל הסביבה, שרבים מהגויים הלכו גם הם לראות את הצדיק.

היהודים לקחו אתם מי מקל ומי שוט, כי פחדו מ"הקליפה השחורה", כפי שקראו היהודים לכלבו של המנהל, שהרבה פעמים חטפו ממנו נשיכה אמיתית.

כל כלבי החווה היו כעסנים ורגזנים, ולא הרשו לאף אחד לעבור את החווה בלי מלווה. ואילו לכלב השחור היה טבע מיוחד, בגוי לא היה מתגרה, היה מסתפק בכמה נביחות בלבד, ואילו על יהודי היה מתנפל ונושך.

כל כלבי החווה לא היו יוצאים משטח החווה, ואילו הכלב השחור היה יוצא גם משטח החווה, מתנפל על האנשים ונושך, עד שאנשי הבית היו מרחמים ומריצים אותו הביתה. משום כך הכתירוהו היהודים בשם "הקליפה השחורה".

בהילוכם לעבר החווה, ומתוך פחדם מ"הקליפה השחורה", השגישו שהילדים לא ילכו ברגלים יחפות, ושכלל אחד יהיה משהו ביד.

יג. הרב מברדיצ'וב מתפלל מנחה, ובעל הבית מתהלך מבולבל. ניכר עליו שהוא חי מחדש חוויה מיוחדת ואינו מוצא מקום לעצמו.

ניכר שהנזק עם הכלב לא איכפת לו כלל, שכן הוא הורה לאחד המשרתים להעביר את הנבלה ליער ולקברה שם, דבר שהתמיה את הכל. תפלת המנחה של הרב מברדיצ'וב (בודאי עם הכוונות הגורמות להעלאת זכרונות – כסיפור הידוע מהוד כ"ק אאזמו"ר אדמו"ר מוהר"ש צוקללה"ה נבג"מ זי"ע –) גרם למהפכה בבעל הבית.

אחרי זמן מסויים שהתהלך טרוד ביותר, ניגש אל התלמידים והתעניין בהתנהגותו של הרב מברדיצ'וב.

בהילוכם לעבר החווה, פגשו היהודים במספר גויים מהכפר שעבדו בחווה והם סיפרו להם שעובר כאן צדיק אחד שהיה צריך להתפלל, עצר ליד ביתו של מנהל האחוזה וביקש רשות להתפלל שם, המנהל התרגז מאד, תפס באקדחו כדי לירות בצדיק, אך האקדח לא ירה, ובלי כוונה ירה בעצמו בכלב והרגו.

יד. בשמעם שהם נפטרו מ"הקליפה השחורה", הבינו שאין זה דבר פשוט כל כך, שהרב מברדיצ'וב רצה להתפלל מנחה דוקא בביתו של הצורך שלא הרשה ליהודי לעבור על סף ביתו וחוותו.

כולם הבינו שמהו נעלם יארע כאן, והמשיכו דרכם ביתר שמחה. בבואם לחווה נפגשו במשרתים והם סיפרו להם עוד הפעם כל אשר אירע ביתר פרטים, הם גם סיפרו להם שהמנהל הביע רצונו שהצדיק ילון בביתו.

בינתיים התחילה השמש לשקוע והתחיל להחשיך. היהודים ניגשו לבית בו שהה הרב מברדיצ'וב, ובראות התלמידים את היהודים, יצאו אליהם, והיהודים בקשו אותם לפעול אצל הרב לקבל אותם ב"יחידות". בעל הבית בראתו את היהודים, התמלא שמחה, והורה לכבד אותם במשקה, בכירה, דגים מלוחים ופירות.

וכך הגיע זמן תפלת ערבית והרב מברדיצ'וב אמר שצריכים להתפלל מעריב והוא עצמו התפלל בתור שליח ציבור.

לפני שהתחיל לומר והוא רחום יכפר כו', נכנס לדביקות חזקה וניגן ניגון. בתחילה בעצבות עמוקה ובתחנונים, כמי שבוכה ומבקש רחמים מעומק הלב, דבר שחדר ללב כולם, ולאחר מכן בשמחה גדולה ובהתלהבות עד לכלות הנפש ממש. אחרי הניגון אמר המלים והוא רחום יכפר עון ולא ישחית והרבה להשיב אפו ולא יעיר כל חמתו בחלק הראשון של הניגון, בעצבות עמוקה ובתחנונים, דבר שעורר לבבות כל הנוכחים, והמלים ה' הושיעה המלך יעננו ביום קראנו - עם החלק השני של הניגון, בשמחה גדולה ובהתלהבות.

טו. י"ט כסלו תרס"ג, הורה אבי לנגן ניגונו הידוע של הרבי, הוא החל לנגן וכולם הצטרפו אליו. כשסיימו לנגן הסביר אבי ארבעת הבבות של הניגון שהן כנגד ארבעת העולמות: אצילות, בריאה, יצירה, עשיה, ואמר שניגון יש ללמוד ולהתעמק בו.

נחוץ להבין היטב את הענין, להבין היטב פירושו שההבנה מביאה לידי רגש, שמרגישים את הענין - אפסיק כאן את הסיפור ואסביר את הענין. כשהחל הרב מברדיצ'וב לנגן, התרגשו כולם מהקול הנעים ומרגש הצער והרחמנות, שאחד לא ראה מה עושה השני.

כל אחד היה עסוק בעצמו, כל אחד כאילו חי באותו רגע בעולם אטום ונעלה יותר, עולם של יחיד. הרי זה רשות היחיד ולא רשות הרבים, עולם של מחשבה, לא שומעים איש ולא רואים איש, כאילו האדם הוא יחידי החי באויר ודואג ובוכה על חייו בעבר.

בכל תנועה מהניגון שניגן הרב מברדיצ'וב בעמדו לפני העמוד, לפני שהתחיל לומר והוא רחום וכו' נשקעים יותר במרירות בשל החיים הלא טובים, עד התנועה בחלק ניגון זה בקול דממה דקה של שברים, גנוחי גנח וילולי יליל, אנחה לבבית עמוקה שקטה עם בכיה פנימית עמוקה, כאחד העומד לפני כלות הנפש.

התנועה של הניגון מבטאת בבירור שהכוחות הולכים וכלים, הנשמה בוכה על הגוף והגוף מילל על הנשמה, ושניהם יחד כאילו מתעלפים מגודל המרירות.

פתאום נשמע קול אדיר, הרב מברדיצ'וב החל בחלק השני של הניגון, המתחיל בתנועה של קול מבשר. קול גבוה וחזק הנושא בתוכו זיק של תקווה, איתנות של חיי נשמה

שניהם – הנשמה והגוף – רוצים עוד להיות ביחד, שניהם רוצים לחיות, אבל שניהם מרגישים וחשים שהרגעים ספורים, עוד רגע ועוד רגע מוכרחים להיפרד – עונש על התנהגותם הלא טובה.

בתוך כך משתתק הרב מברדיצ'וב, חלק מהנוכחים התעלף, חלק אחר סתם מבלבל, וההתרגשות שאפפה את כולם אי אפשר לתאר.

פתאום נשמע קול אדיר, הרב מברדיצ'וב החל בחלק השני של הניגון, המתחיל בתנועה של קול מבשר.

קול גבוה וחזק הנושא בתוכו זיק של תקווה, איתנות של חיי נשמה, תוקף ובטחון.

הניגון השמח, הנעים ורחב הלב, אפף את כולם, ריענן ועורר את כולם, וכל אחד חש בחיות חדשה, וברגש נעלה ופנימי בלתי מודע.

טז. אי אפשר לספר ולתאר את הרושם שעשה הניגון על התלמידים. כולם שמעו והרגישו את המשל בלבד, הניגון החדיר אותם עד לנקודת הלב, והעלה אותם לעולם בלתי מוכר להם.

ברם, לא היתה להם שום אחיזה בהבנת הענין, מכל שכן בנמשל של ירידת הנשמה בגוף שתיאר הרב מברדיצ'וב בניגונו.

ואילו התלמידים שידעו והרגישו בכל תנועה את הנמשל, חיו אז מחדש את כל פרשת ירידת הנשמה בגוף.

ניגונו של הרב מברדיצ'וב היה לגבם כסיפור דברים, כאילו דיבר אתם וסיפר להם. לאמיתו של דבר, ניגון – למי שמבין מה שהוא שומע – יש בו יותר מאשר סיפור דברים.

התלמידים שמעו מה שהניגון סיפר על אירוע ירידת הנשמה הנמצאת בעולמות השמימיים הנעלים ביותר ויורדת מעולם לעולם, עד שהיא מתלבשת בגופו של אדם.

חלקו הראשון של הניגון מביע את הרגש הפנימי של הנשמה. בשעה שהיא מקבלת את הידיעה הראשונה שעליה לרדת ולהתלבש בגוף, היא הולכת ונפרדת ממקומה באוצר הנשמות, מהאורות והגילויים העליונים, מנשמות חבריה, מהרבי המלמד אותה.

וכשהנשמה נפרדת מכל אלה, ומתחילה ללכת בדרכה, לבצע השליחות שהטיל עליה הבורא ברוך הוא להחיות גוף – היא מתמלאת יאוש מר על שאין היא יודעת להיכן היא הולכת.

שהרי, נשמות בהיותן באוצר הנשמות, אין להן שום ידיעה מהו העולם הזה ומהו גוף גשמי. הידיעה הכללית שעליה לרדת בעולם הזה ולהתלבש להחיות גוף גשמי, מביאה אותה לרגש של יאוש ולחרדה גדולה.

זו. הנשמות לפני ירידתן למטה להתלבש בגוף – אין להן שום שייכות לעניני עולם הזה, שלא כמו המלאכים שיודעים שקיים עולם הזה ויודעים גם מהו העולם הזה ואשר בעולם הזה ישנם טוב ורע, יצר טוב ויצר הרע [. .]. הסדר של ירידת הנשמה בגוף הוא שמאוצר הנשמות מובילים אותה דרך גן העדן, ושם נודע לה מהו העולם הזה.

קל מאד לתאר את צער הנשמה בעזיבתה את אוצר הנשמות ובהיגלותה בעולם בשרי פרוע הנקרא עולם השקר. . . כמה מר וקשה לנשמה, נסיעתה וירידתה

כשהנשמה באה לגן עדן, רואה את נשמות הצדיקים כפי שהן בהיכלות שלהן, את התנאים והאמוראים, הגאונים והצדיקים ותלמידיהם – פעם דובר בביאור הלשון הידוע "עלמא עילאה כגוונא דעלמא תתאה", כשם שבעולם הזה מוקף כל רבי וכל צדיק בתלמידיו וחסידיו, כך הדבר גם בעלמא עילאה.

חובה ומצוה – מצד אהבת ישראל – לפרסם שכל בני ישראל בכל מרחבי תבל ידעו, שמי שלומד בישיבה בעולם הזה ומי שמקושר לצדיק בעולם הזה – יזכה לאחרי אריכות ימים ושנים להיות בישיבתו ובמסיבתו של רבו בעולם הבא –

מגן העדן מובילים את הנשמות דרך מדורי הגהינום ומראים להן את עונש הרשעים, ומודיעים להן שאחרי שהן עצמן רואות שכר הצדיקים בגן עדן ועונש הרשעים בגהינום, קיימת בפני האדם הבחירה באיזו דרך ברצונו ללכת.

קל מאד לתאר את צער הנשמה בעזיבתה את אוצר הנשמות ובהיגלותה בעולם בשרי פרוע הנקרא עולם השקר. [. .]. כמה מר וקשה לנשמה, נסיעתה וירידתה מעלמא דקשוט לעלמא דשקרא (מעולם האמת לעולם השקר), ובבואה לעולם הזה היא נופלת בידי ה"חומץ ומעול", המשתמש בכל מיני התחכמויות לפתות את האדם ולמשוך אותו אל תוך הגשמיות והחומריות – באיזה מצב, איפוא, נמצאת אז הנשמה!

ניגון ההכנה של הרב מברדיצ'וב לפני ה"והוא רחום" של תפלת ערבית, צלצל כמרש אבל המלווה את הנשמה ברכבת היגון שלה מאוהלי הטוהר של אוצר הנשמות, לתהומות החושך המלוכלכים של עולם השקר הבשרי.

ברם, זה רק החלק הראשון של הניגון השייך למלים והוא רחום וכו' עד ולא יעיר כל חמתו. ואילו החלק השני של הניגון שהוא קול מבשר בהתלהבות של שמחה על המלים ה' הושיעה המלך יעננו ביום קראנו – מבטא את חסד ה' הגדול העוזר לכל מי שרוצה להיות עובד ה'.

(4) ראה "לקוטי דיבורים" כרך ד. עמוד 1542.

כעת, אחרי שהבנו את הניגון שניגן הרב מברדיצ'וב, ואחרי שאנו מבינים פחות או יותר פירוש המלות של והוא רחום וגו' ה' הושיעה וגו' – יכולים אנו להמשיך בסיפור:

כד. אחרי שהרב מברדיצ'וב שר את כל הניגון בלי מלים, החל לומר המלים והוא רחום יכפר כו' בליווי הניגון. כל מלה התאימה לניגון האבל והחזירה את הלב, הריאות והכבד.

בעל הבית, שמהניגון בלי המלים היה כבר שבור כולו, לא יכל לסבול יותר. וכשהרב מברדיצ'וב סיים המלים ולא יעיר כל חמתו, בקול דממה דקה.. נפל על הארץ ביללה פראית על הארץ ביללה פראית שהחרידה את כל הנוכחים.

הרב מברדיצ'וב לא שם לבו לכך, והמשיך לומר ה' הושיעה המלך יענגנו ביום קראנו, עם החלק השני של הניגון, בקול שמחה ותקוה טובה. ולאחר מכן המשיך בתפלתו כדרכו בקודש.

יהודי הכפר וכן העובדים הגויים של האחוזה היו מבולבלים מכל מה שאירע ועל כל הנכרים נפלו אימה ופחד לפני הצדיק הגדול הרב מברדיצ'וב.

רק אז הבינו התלמידים שהצטרפו לנסיעתו של הרב מברדיצ'וב, שכל הנסיעה של רבם היתה בגלל בעל הדירה, הם הבינו שמתחולל כאן פדיון שבויים מהדרגות התחתונות ביותר, אלא שבשום אופן לא יכלו להבין כיצד מגיעים לנכרי – הם חשבו שבעל הבית הוא נכרי – ניצוצות כאלה שעל הרבי לפדות ולהעלות. הם החליטו שבודאי הוא גלגול של נשמה גדולה והרבי מסר נפשו לפדותה.

כשסיימו להתפלל מעריב, והרב מברדיצ'וב הרי ישב בתענית, והשעה היתה כבר די מאוחרת, ובידעם מנהגו בתיקון חצות, העיזו התלמידים להיכנס אל הרבי ולבקשו לטעום משהו.

יהודי הכפר הסמוך רצו להיכנס אל הרב מברדיצ'וב ב"יחידות", ברם, הרב אמר שאין הוא יכול לקבל אותם היום. בינתיים נהיה אחרי חצות הלילה, והרב מברדיצ'וב הסגיר עצמו בחדרו.

בעל הדירה ביקש את היהודים ומשפחותיהם להתכבד במאכל ובמשתה שהגיש לפניהם, והיהודים שוחחו ביניהם על המהפכה שהתחוללה כאן, נפטרו מ"הקליפה השחורה" וצורך היהודים, ה"המן", הפך עורו לגמרי.

כה. התלמידים בשמעם דיבורי היהודים, החלו להתעניין במתרחש כאן, והיהודים סיפרו להם שזה מספר שנים מאז הגיע הרשע המרושע אל הפריץ בתור מנהל האחוזה, גירש את כל היהודים שהתפרנסו מסביב לאחוזה.

הרשע הביא אתו מגרמניה כלב שחור שהיה מתנפל על כל יהודי שעבר דרך האחוזה, או גם מחוץ לאחוזה, והרבה יהודים נושכו על ידו.

התלמידים בשמעם כל הסיפורים, הבינו את הנעשה כאן, והיו מודאגים ביותר, הם הבינו שנערכת כאן מלחמה רוחנית, הרבי עוסק בפדיון שבויים של נשמה גבוהה, ומי יודע כיצד יסתיים הדבר.

בינתיים ניגש אחד התלמידים אל החדר בו שהה הרב מברדיצ'וב, כדי להאזין לתיקון חצות שעורך הרב, ומה נשתומם לראות את בעל הבית שוכב על הארץ, ראשו לעבר דלת החדר, פניו לעבר הריצפה ובוכה מעומק הלב.

בראותו מחוזה זה, נפל עליו אימה ופחד. יצא מיד וסיפר על כך לחבריו התלמידים. הם ניגשו כולם לעבר החדר, ובראש ובראשונה סגרו את הדלתות כדי שאנשי הבית ועובדי האחוזה לא יכנסו לשם.

הם חששו שמא יערכו הנכרים איזו רשעות. במיוחד פחדו שמא יודע לכוומר – שלדברי היהודים היה מחבריו של בעל הבית – מכל הנעשה ויעליל עלילה.

כו. עברו כמה שעות, והנה בעל הבית נכנס אל החדר בו שהו התלמידים ועיניו נפוחות מרוב בכי. התלמידים בראותם את בעל הבית נפחדו מאד והתרחקו ממנו, הם פחדו שמא יארע כאן איזו עגמת נפש. בעל הבית הבין שאנשי הרב מתרחקים ממנו, ובאידיש-גרמנית משובשת, מעורבת במלים פולניות, החל לספר להם על עצמו, שהוא יהודי מלידה, שירת בצבא והגיע להיות אחד משומרי הסף בחצר המלך, הוא כל כך התרחק עד ששכח על יהדותו, ולאחר מכן החל לשנוא יהודים, עד שעונגו הגדול ביותר היה להרע ליהודים.

אתמול, כשראה את העגלה עם היהודים מתקרבים לביתו, התמלא שמחה גדולה, שכן יהיה בידו להרוג כמה יהודים, והחל לירות עליהם. משראה שהאקדח אינו יורה ובטעות הרג את כלב ההצלחה שלו, הבין שמתרחש כאן דבר פלאי.

כעת – אומר להם בעל הבית – החלטתי לחזור ליהדותי, ופרץ בבכי עמוק תוך בקשה ותחנון שהם ילמדו אותו מה לעשות ושיפעלו על הצדיק לעשותו יהודי.

כו. בתוך כך שמעו התלמידים שהרב מברדיצ'וב פתח דלת חדרו. אחד התלמידים ניגש ורבי לוי יצחק שאל אם ישנו בסכיבה נחל לטבול בו. אחד מיהודי הכפר הסמוך אמר שבכפר שלהם ישנו בית טבילה. הרב מברדיצ'וב הורה להכין מיד את העגלה כדי לנסוע אל הכפר.

בעל הבית בשמעו שהצדיק עומד לנסוע, הורה לרתום את הכרכרה שלו בארבעה

זוהי שבסיפורו ובדיבורו על האימה והפחד הנופלים על החייל הפשוט. חי מחדש את מה שהוא מספר ונופל מתעלף, זה שיש לו חוש ציור כזה, יכול להגיע לדרגות נעלות

סוסים, אלא שהרב מברדיצ'וב מיאן לנסוע בכרכרת בעל הבית, ונסע בעגלה שלו.

יהודי הכפר מלאו רעש של שמחה. הרב מברדיצ'וב נסע אל המקוה שבכפרם, ומשם הלך לביתו של אחד מוטיקי וזקני הכפר שם היה ה"מנין" של יהודי הכפר.

כמנהגו של הרב מברדיצ'וב, שמע את המנין מתפלל ותיקין, ולאחר מכן המשיך את תפלתו ביחידות. לאחר התפלה למד את שיעוריו עטור טלית ותפילין.

גם בעל הבית של החווה הגיע לכפר, ובהיותו ידוע לאדם רע ומושחת המדות, עורר הדבר רעש גדול בין כל התושבים.

בראותו שכל יהודי הכפר התאספו ביום חול רגיל ומתפללים בשמחה רבה כבחג הגדול ביותר – עשה הדבר עליו רושם כביר. בהכירו זה כמה שעות את התלמידים, ביקש מאחד מהם להראות לו כיצד להניח טלית ותפילין, לווה מאחד התלמידים טלית ותפילין וסידור, והלך לביתו להתפלל.

כח. כשסיים הרב מברדיצ'וב להתפלל, קיבל את כל יהודי הכפר ב"יחידות". חשבו שתיערך גם סעודה, אלא שהרב מברדיצ'וב מיהר מאד. הוא טעם משהו והורה לבעל העגלה לרתום את הסוסים ומיהר לנסוע.

מנהל האחווה נכנס אל הרב מברדיצ'וב ושהה בחדרו זמן ממושך. התלמידים השתוקקו לדעת ולשמוע את המדובר ביניהם, אבל הדלת היתה נעולה. בדרך שובם לברדיצ'וב הזהיר הרב את התלמידים שלא לספר לאף אחד מכל מה שאירע.

כעבור זמן קצר, עזב המנהל את האחווה. אף אחד לא ידע להיכן הלך. כפי שסיפרו קיבל מבעל האחווה סכום כסף גדול תמורת נכסיו הרבים והלך למקום בלתי ידוע. לאמיתו של דבר הלך לברדיצ'וב, וחוץ מאותו קומץ תלמידים שהשתתף בנסיעתו האמורה של הרב מברדיצ'וב, לא ידע אף אחד ממנו. במשך הזמן נעשה לאחד מהמקורבים ביותר אצל הרב מברדיצ'וב, והקים אחת המשפחות המכובדות ביותר בברדיצ'וב.

למדריגה גבוהה כזו בתשובה, יכול להביא חוש הציור. זה שבסיפורו ובדיבורו על האימה והפחד הנופלים על החייל הפשוט כשעליו להיכנס אל הקיסר, חי מחדש את מה שהוא מספר ונופל מתעלף, זה שיש לו חוש ציור כזה, יכול להגיע לדרגות נעלות בעבודה.

כעת מבינים ביטוי של אבי: "כשהוא מבין את הענין, הרי לאחרי שהוא מבין אותו, הוא מתעכב להעמיק דעתו בענין, ומסתכל בציור במוחו על ההשכלה כמי שמסתכל בציור נאה".

(לקו"ד ח"א, ליקוט ז - חג השבועות תרצ"ד, ע' 225 ואילך)

למדריגה גבוהה כזו בתשובה, יכול להביא חוש הציור. זה שבסיפורו ובדיבורו על האימה והפחד הנופלים על החייל הפשוט כשעליו להיכנס אל הקיסר, חי מחדש את מה שהוא מספר ונופל מתעלף, זה שיש לו חוש ציור כזה, יכול להגיע לדרגות נעלות בעבודה. כעת מבינים ביטוי של אבי: "כשהוא מבין את הענין, הרי לאחרי שהוא מבין אותו, הוא מתעכב להעמיק דעתו בענין, ומסתכל בציור במוחו על ההשכלה כמי שמסתכל בציור נאה".

(לקו"ד ח"א, ליקוט ז, ע' 247)

לזכות

כ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה ויגאלנו אכי"ר

לע"נ

הרה"ח הרה"ת ר' צבי הירש

ע"ה בן הרה"ח ר' בן ציון ע"ה

שפריצר

נלב"ע ז"ך אלול ה'תש"מ

נדפס ע"י

בניהם הרה"ת ר' שמואל

ור' יעקב שי' שפריצר